

Zápis

z jednání na konzultačním dni pořádaným Ministerstvem vnitra
odbohem všeobecné správy oddělením správním pro zpracovatele
přestupkové agendy na krajské úrovni dne 10. 6. 2008

Zúčastnění:

- zástupci krajských úřadů a městských úřadů dle prezenční listiny
- zástupci Ministerstva vnitra odboru všeobecné správy:
Mgr. Helena Hanzíková, JUDr. František Partík, JUDr. Alena Straková, JUDr. Mgr. Petr Stropnický a Mgr. Lenka Štanderová
- zástupce Ministerstva vnitra odboru legislativy a koordinace předpisů:
Mgr. Ivan Tobek

Odpovědi na dotazy:

1) Přezkumné řízení

Dotaz: Lze v přezkumném řízení podle § 94 a násl. správního řádu přezkoumat pouze jeden „samostatný výrok“ společného rozhodnutí?

Odpověď: U oddělitelných výroků přezkumu pouze jednoho samostatného výroku společného rozhodnutí nic nebrání (např. společné rozhodnutí vydané ve společném řízení podle § 57 odst. 2 zákona o přestupcích).

2) Prekluze - trestní řízení ve smyslu § 20 zákona o přestupcích

Dotaz: Od kdy začíná běžet trestní řízení ve smyslu § 20 odst. 2 zákona o přestupcích? Příklad: 5. 5. 2008 – podáno trestní oznámení; 25. 5. 2008 – podání vysvětlení podle trestního řádu (§ 158 odst. 5 trestního řádu – vysvětlení nemá povahu neodkladného nebo neopakovatelného úkonu) a 5. 6. 2008 – sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení (§ 158 odst. 3 trestního řádu). V který den je zahájeno trestní řízení podle § 20 odst. 2 zákona o přestupcích?

Odpověď: Trestním řízením ve smyslu ust. § 20 zákona o přestupcích se v souladu s § 12 odst. 10 trestního řádu rozumí řízení podle trestního řádu (zákon č. 141/1961 Sb.). Je třeba odlišovat trestní řízení od trestního stíhání. Trestní řízení je zákonem upravený postup orgánů činných v trestním řízení (tj. policie, státní zástupce, soudu). Kdy začíná běžet trestní řízení, správní orgán v konkrétním případě pozná podle ve spisu založeného příslušného písemného procesního úkonu orgánu činného v trestním řízení učiněného podle trestního řádu (např. písemný procesní úkon učiněný podle § 158 odst. 3 nebo podle § 158 odst. 5 trestního řádu). Sama skutečnost, že bylo podáno trestní oznámení, neznamena přerušování běhu prekluzivní lhůty podle § 20 zákona o přestupcích.

3) Přestupek proti veřejnému pořádku podle § 48 zákona o přestupcích

Dotaz: Může se strážník městské policie dopustit přestupku podle § 48 zákona o přestupcích tím, že poruší povinnosti strážníka (např. § 15 zákona č. 553/1991 Sb.) v souvislosti s narušením veřejného pořádku, např. nerealizuje svoji pravomoc při zjednání veřejného pořádku při konání demonstrace?

Odpověď: Nejedná se o přestupek proti veřejnému pořádku podle § 48 zákona o přestupcích, může se jednat o porušení služebních povinností, resp. povinnosti strážníka.

4) Procesní usnesení vydávaná KKPP

Dotaz: Může předseda komise k projednávání přestupků vydávat samostatně usnesení s odkazem na § 134 správního řádu za předpokladu úpravy v jednacím řádu nebo platí výklad s odkazem na § 53 odst. 3 zákona o přestupcích, že komise k projednávání přestupků jedná a rozhoduje ve tříčlenném složení, a tedy naposledy uvedené není přípustné a komise musí vždy rozhodovat ve tříčlenném složení, resp. o každém úkonu musí být protokol o hlasování?

Odpověď: Nemůže, ustanovení § 53 odst. 3 zákona o přestupcích je speciálním ustanovením a má před § 134 správního řádu přednost. KKPP proto rozhodnutí ve tříčlenném složení vždy za předsednictví osoby s právníkem vzděláním nebo se zvláštní odbornou způsobilostí k projednávání přestupků.

Protokol o hlasování musí být pořízen také v případě, kdy KKPP vyřizuje přestupek v blokovém řízení. KKPP však může jednoho ze svých členů pověřit ukládáním blokových pokut (viz § 84 odst. 3 zákona o přestupcích – pověřená osoba), potom blokovou pokutu neukládá KKPP, ale pověřená osoba. Protokol o hlasování se v tomto případě nevyhotovuje, protože o blokové pokutě nerozhodovala KKPP.

5) Návrh na projednání přestupku

Dotaz: Osoba postižená přestupkem v návrhu na projednání přestupku odkáže na záznam o podání vysvětlení, který s ní sepsala Policie ČR při oznamování přestupku. Tento záznam obsahuje všechny náležitosti (místo, čas a způsob spáchání přestupku, vulgární výroky apod.). Je takový návrh na projednání přestupku pouze s odkazem na tento záznam způsobilý zahájit řízení o přestupku?

Odpověď: Podle § 68 odst. 2 zákona o přestupcích musí být v návrhu uvedeno, kdo je postiženou osobou, koho navrhovatel označuje za pachatele a kde, kdy a jakým způsobem měl být přestupek spáchán. Návrh nemá požadované náležitosti, ty jsou v záznamu o podání vysvětlení. Nejedná se o kvalifikovaný návrh.

6) Usnesení o zastavení řízení podle § 76 odst. 1 písm. l) zákona o přestupcích

Dotaz: Správní orgán zastavil řízení o návrhovém přestupku podle § 76 odst. 1 písm. l) zákona o přestupcích z důvodu žádosti okresního státního zastupitelství, které přijalo trestní oznámení navrhovatele. Po uplynutí dvou měsíců byl spisový materiál vrácen správnímu orgánu s tím, že v projednávané věci se nejedná o trestný čin. Lhůta podle § 20 zákona o přestupcích neuplynula. Lze v řízení o návrhovém přestupku pokračovat nebo se jedná o věc již pravomocně rozhodnutou?

Odpověď: Nejedná se o věc pravomocně rozhodnutou. Rozhodnutí o zastavení řízení podle § 76 odst. 1 písm. l) zákona o přestupcích je procesním rozhodnutím a (na rozdíl od zastavení přestupkového řízení podle § 76 odst. 1 písm. a), b) a c), zákona o přestupcích) netvoří překážku věci rozhodnuté.

7) Projednání přestupku v nepřítomnosti obviněného

Dotaz: Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. října 2007, č. As 4/2007-46, je v případě využití § 74 odst. 1 zákona o přestupcích nutné v den konání ústního jednání rozhodnout? Uvedený rozsudek byl vydán ještě ke starému správnímu řádu. Podle nového správního řádu se vydáním rozhodnutí rozumí mimo jiné předání stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí k doručení. Musí správní

orgán, pokud jsou splněny podmínky pro projednání přestupku obviněného v jeho nepřítomnosti, podat písemné vyhotovení rozhodnutí k doručení nebo postačí rozhodnout, tj. do protokolu napsat zkrácené rozhodnutí – výrok a částečné odůvodnění, a posléze písemně vyhotovené rozhodnutí podat k doručení? Rozumí se projednáním podle § 74 odst. 1 zákona o přestupcích i vydání rozhodnutí podle § 71 správního řádu?

Odpověď: Je třeba rozlišovat mezi datem rozhodnutí (tj. datem, kdy bylo o přestupku správním orgánem rozhodnuto) a datem vyhotovení stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí, což mohou být data rozdílná. Pokud správní orgán projednal přestupek v nepřítomnosti obviněného, měl by o jeho přestupku rozhodnout v rámci nařízeného ústního jednání, na které se obviněný ač řádně a včas předvolán nedostavil bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu nebo se dostavit odmítl. Pokud projednává a rozhoduje o přestupku v nepřítomnosti obviněného KKPP, hlasuje se a protokol o hlasování nese stejný datum, kdy se přestupek v nepřítomnosti obviněného projednal a rozhodl. Rozhodnutí může být vydáno (tj. stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí vypraven) později.

8) Právní moc

Dotaz: Pokud se všichni účastníci řízení vzdají práva na odvolání a práva na doručení písemného vyhotovení rozhodnutí po ústním vyhlášení rozhodnutí, správní orgán realizuje záznam do spisu podle § 67 odst. 2 správního řádu, věty druhé? Kdy nabývá takové rozhodnutí právní moci?

Odpověď: Podle § 73 odst. 1 správního řádu je v právní moci rozhodnutí, které bylo oznámeno a proti kterému nelze podat odvolání. V dotazovaném případě bylo rozhodnutí oznámeno ústním vyhlášením, všichni účastníci se vzdali práva na doručení písemného vyhotovení rozhodnutí, všichni účastníci se vzdali také práva podat odvolání, rozhodnutí proto nabylo právní moci podle § 91 odst. 4 správního řádu dnem následujícím po dni, kdy se vzdal práva podat odvolání poslední z účastníků. Výklad otázky okamžiku nabytí právní moci však není v praxi jednotný, např. podle výkladu MPSV správní orgány vyplácející sociální dávky považují rozhodnutí za pravomocné tentýž den, kdy se vzdal práva na odvolání poslední z účastníků.

9) Přestupek proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích

Dotaz: Navrhovatel uvedl v návrhu na projednání přestupku několik výroků, které jej urážely na cti. Obviněný připustil, že k navrhovateli pronesl urážlivé výroky, které však nekorespondují s podaným návrhem. Správní orgán prvního stupně však obviněného uznal vinným z výroků uvedených v návrhu. Žádní svědci nebyli v době spáchání přestupku na místě přítomni. Ve věci už uplynula zákonná lhůta pro podání návrhu. Je uvedená skutečnost důvodem pro zrušení a vrácení věci k novému projednání?

Odpověď: Bez znalosti konkrétního spisu nelze na otázku odpovědět. Obecně lze konstatovat, že obviněného je možné uznat vinným ze spáchání přestupku proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích (urážky na cti) pouze z vyřčených výroků na adresu navrhovatele, které byly v přestupkovém řízení bez důvodných pochybností prokázány. Prokázali-li se v řízení všechny výroky uvedené v návrhu, bude obviněný uznán vinným ze všech těchto výroků. Pokud se v řízení všechny výroky uvedené v návrhu neprokáží, není možné obviněného uznat vinným z výroků, které prokázány nebyly. Ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. ledna 2007, č.j.: 2 As 60/2006-53, nelze vykládat a aplikovat vztah

mezi konkrétním návrhem a zjištěným skutkovým stavem formálně. Případná nepřesnost návrhu v určité míře nevede k neúčinnosti návrhu. Přesnost (korespondence) návrhu a jeho soulad se skutkovým stavem bezpečně zjištěným při samotném přestupkovém řízení tímto návrhem vyvolaným tak musí být správním orgánem posuzován materiálně a nikoli formálně. V případě judikovaném Nejvyšším správním soudem se jednalo o výrok „primitiv“ uvedený v návrhu a o výrok „primitivní“ bezpečně prokázaný v řízení před správním orgánem. Z judikátu plyne, že pokud bylo v návrhu uvedeno, že se obviněná dopustila urážky na cti vůči navrhovatelce určitého dne v hodině angličtiny před skupinou svých žáků a správní orgán přesvědčivě zjistil, že obviněná pronesla výrok totožný s výrokem obsaženým v návrhu, ovšem nikoli před koncem hodiny angličtiny, ale těsně po jejím skončení, a nikoli před skupinou žáků, ale pouze před jedním z nich; pak za situace, že správní orgán považoval pronesení tohoto výroku i v těchto od návrhu mírně odchylných podmínkách za přestupek, měla za něj být obviněná postižena.

10) Přestupek proti majetku podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích – krádež odpadu

Dotaz: Lze posoudit jako krádež situaci, kdy fyzické osoby navštěvují areály bývalých továren, hutí nebo dolů a zde sbírají různý kovový odpad? Jedná se o pozemky po rekultivaci areálů, které nejsou hlídány, nejsou oplocené, majitelé nebo správci nerealizují žádné úkony k ochraně těchto areálů, tyto nejsou označeny, např. tabulkami s nápisy jako soukromý pozemek, vstup zakázán apod. Na výzvy k uplatnění škody majitelé nebo správci opakovaně nereagují. Nalezené věci mají hodnotu pouze jako kovový odpad vhodný pouze do sběru.

Odpověď: Fyzické osoby navštěvující areály bývalých továren, hutí nebo dolů, sbírající zde kovový odpad si přisvojují cizí věci tím, že se jich zmocňují a páchají škodu na cizím majetku, tj. dopouští se přestupků proti majetku - krádeží.

11) Přestupek proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích

Dotaz: Vzájemné fyzické napadení osob, které nejsou osobami blízkými přímo ze zákona (např. snacha a tchýně, švagr a tchán, bratranci apod.). V naznačené věci došlo ke vzájemnému fyzickému napadení mezi snachou a tchýní. Napadená snacha prohlásila, že tchýni považuje za osobu blízkou, napadená tchýně prohlásila, že snachu nepovažuje za osobu blízkou. Obě dlouhodobě žijí ve společném domě. Lze z výše uvedeného dovodit, že přestupek tchýně bude projednáván na návrh a přestupek snachy z úřední povinnosti? Lze dovodit, že pokud napadený prohlásí, že se cítí být k útočníkovi osobou blízkou, tak tento přestupek bude projednáván na návrh a v opačném případě z úřední povinnosti, kdy se jedná o případy „potenciálně“ blízkých osob podle § 68 odst. 4 zákona o přestupcích?

Odpověď: Podle § 68 odst. 4 zákona o přestupcích se jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném pokládají za osoby sobě navzájem blízké jen tehdy, kdyby újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá právem pociťovala jako újmu vlastní. Vzhledem k tomu, že se jedná o vztah dvou osob, je třeba, aby újma byla vzájemná, tj. aby ji obě dvě osoby vůči sobě pociťovaly vzájemně jako újmu vlastní. Snacha a tchýně v popsaném případě nejsou osoby blízké, jedná se o přestupky projednáváné z moci úřední.

12) Neoprávněný odběr elektřiny

Dotaz: Došlo k neoprávněnému odběru elektřiny za měřicím zařízením (takže se nejedná o přestupek na úseku energetiky podle § 41 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích). Škoda nevznikla dodavateli, ale odběratelům. Lze tento skutek projednat jako přestupek proti majetku podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích – krádež, i když není zjištěno, jaká je výše škody, a to ani orientačně, aby se mohlo rozlišit, zdali se jedná o přestupek nebo trestný čin není jasné, zda výše škody je 1,- Kč nebo 10.000,- Kč)?

Odpověď: Nejedná se o přestupek proti majetku (krádež). Neoprávněný odběr elektřiny za měřicím zařízením je přestupkem podle zvláštního zákona – podle § 90 odst. 1 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů. U přestupku podle § 90 odst. 1 energetického zákona není výše způsobené škody rozhodná, protože není znakem skutkové podstaty tohoto přestupku.

13) Přestupek proti veřejnému pořádku podle § 47 odst. 1 písm. g) zákona o přestupcích - zábor veřejného prostranství

Dotaz: Lze podle § 49 odst. 1 písm. g) zákona o přestupcích projednat podnikatelku, která před svůj obchod na veřejné prostranství postaví figuríny s oblečením?

Odpověď: Ano, i podnikatelka může být postižena za přestupek proti veřejnému pořádku podle § 49 odst. 1 písm. g) zákona o přestupcích. Skutečnost, že subjekt podniká, nemá na jeho odpovědnost za přestupek vliv, pokud zároveň nedojde k naplnění skutkové podstaty jiného správního deliktu, který by měl před přestupkem přednost (viz § 2 odst. 1 zákona o přestupcích). K odpovědnosti pachatele za přestupek je třeba, aby v době spáchání dovršil patnáctý rok věku a byl přičetný. Podnikání samo o sobě odpovědnost za přestupek nevylučuje.

14) Přestupek křivého vysvětlení podle § 47a zákona o přestupcích

Dotaz: Přestupek křivého vysvětlení projednala a rozhodla KKPP, příslušný je však obecní úřad obce s rozšířenou působností. V ASPI lze nalézt názor, že v souvislosti s novelou přestupkového zákona provedenou zákonem č. 265/2001 Sb. „... byla v průběhu vývoje právní úpravy na tomto úseku mezi přestupky proti veřejnému pořádku zařazena i skutková podstata přestupku křivého vysvětlení ...“ Je správná úvaha o nicotnosti prvostupňového rozhodnutí o tomto přestupku, když MV zastává názor, že přestupek křivého vysvětlení není přestupkem proti veřejnému pořádku?

Odpověď: Přestupek křivého vysvětlení není přestupkem proti veřejnému pořádku. Příslušným správním orgánem k jeho projednání je obecní úřad obce s rozšířenou působností. Pokud přestupek křivého vysvětlení projednala a rozhodla KKPP, jedná se o vadu funkční příslušnosti, nikoli o absolutní věcnou nepřislušnost. Není dán důvod k prohlášení nicotnosti rozhodnutí. Rozhodnutí je nezákonné; porušení § 53 odst. 2 zákona o přestupcích lze napravit cestou odvolacího či přezkumného řízení.

15) Přestupek křivého vysvětlení podle § 47a zákona o přestupcích

Dotaz: Policie ČR často zasílá oznámení o přestupku křivého vysvětlení dle § 47a zákona o přestupcích, kterých se měli pachatelé dopustit uvedením nepravdy do protokolu o trestním oznámení. Oznámení se týká např. odcizení movitých věcí neznámým pachatelem, přičemž poté se ukáže, že věc odcizena nebyla a že ji oznamovatel sám ztratil či prodal. Skutková podstata hovoří pouze o osobě

podávající vysvětlení o trestném činu spáchaném jiným. Lze tedy tyto případy subsumovat pod citovanou skutkovou podstatu?

Odpověď: Popsaný skutek nenaplnuje skutkovou podstatu přestupku křivého vysvětlení podle § 47a zákona o přestupcích, neboť se nejedná o podání vysvětlení o trestném činu spáchaném jinou osobou.

16) Zprávy o pověsti

Dotaz: Kdy a podle kterého právního předpisu dochází k tzv. „zahlazení přestupku“? Od jaké doby lze na přestupce pohlížet jakoby přestupek nespáchal? V žádostech o zprávách o pověsti orgány činné v trestním řízení neuvádějí dobu, za kterou tuto informaci o určité osobě požadují sdělit. Navrhují sdělovat údaj za posledních 5 let, a to vzhledem k tomu, že skartační lhůta pro přestupky je 5 let a po této lhůtě se archivuje pouze evidence přestupků, rozborů a výkazy.

Odpověď: Orgánům činným v trestním řízení na jejich žádost učiněnou podle § 8 trestního řádu odpovídají správní orgány v rozsahu jejich žádosti. Pokud správní orgán informacemi nedisponuje, protože přestupkový spis byl již skartován, zprávu o pověsti orgánu činnému v trestním řízení poskytnout nemůže.

17) Dokazování

Dotaz: Lze při dokazování v přestupkovém řízení použít obrazové a zvukové záznamy, které byly pořízeny bez souhlasu či uvědomění účastníka řízení, pokud dotyčný s jejich provedením nesouhlasí a následně o tyto důkazy opřít rozhodnutí o vině obviněného?

Odpověď: Podle § 51 odst. 1 správního řádu lze k provedení důkazů užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které *nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy*. V praxi existují dva právní názory. Podle prvního názorového proudu je pořízení obrazového či zvukového záznamu zakázáno pro rozpor s § 12 občanského zákoníku a nelze jej v přestupkovém řízení použít (např. viz nálezy Ústavního soudu ze dne 13. září 2006, sp. zn. I. ÚS 191/05: „Jestliže soudy připustily provedení důkazu přečtením záznamu telefonických hovorů proti výslovnému nesouhlasu jednoho z účastníků hovoru, došlo tím k zásahu do jeho základního práva na ochranu tajemství zprávy podávané telefonem podle čl. 13 Listiny a důkaz jako takový je třeba považovat za nepřípustný...“). Podle druhého názorového proudu lze v přestupkovém řízení použít i důkaz zasahující do osobnostních práv jiného občana, pokud porušení veřejného zájmu chráněného normami veřejného práva (ochrana veřejného pořádku, občanského soužití) převyšuje nad ochranou soukromí dotčeného občana. Správní orgán by měl proto v konkrétním případě zvážit, zdali je zásah do ochrany osobnosti pořízením a provedením takového důkazu ospravedlněn ochranou veřejného pořádku a občanského soužití (viz Zpráva veřejného ochránce práv za rok 2007, str. 49). Ministerstvo vnitra se přiklání k prvnímu názorovému proudu.

18) Ustanovení tlumočnicka

Dotaz: Podle § 16 odst. 3 správního řádu má každý, kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, právo na tlumočnicka zapsaného v seznamu tlumočnicků, kterého si obstará na své náklady. Podle výkladu má obviněný právo na tlumočnicka, avšak náklady nese správní orgán. Ustanovuje tlumočnicka správní orgán usnesením (podle jakého ustanovení), případně si tlumočnicka obstará obviněný sám v souladu s § 16 odst. 3 správního řádu a správní orgán uhradí náklady za tlumočnicka?

V případě, že svědeckou výpověď podává cizinec, který prohlásí, že neovládá český jazyk, podle jakého ustanovení správní orgán ustanoví tlumočníka?

Odpověď: S ohledem na čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod a na čl. 6 odst. 3 písm. e) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod má obviněný právo na bezplatné tlumočení. Podle čl. 10 Ústavy ČR stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva. Obviněný má tedy právo na tlumočníka, přičemž náklady nese správní orgán, nikoli obviněný. Tlumočníka správní orgán ustanoví bez vydání usnesení (viz § 76 odst. 1 správního řádu).

19) Kontrola v MHD

Dotaz: Lze jako přestupek a jaký kvalifikovat jednání, kdy se občan prokáže revizorovi cizím řidičským průkazem?

Odpověď: Kontrola cestujícího revizorem MHD není úředním stykem, nejedná se proto o přestupek na úseku jména a příjmení podle § 42c odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích. Popsané jednání není přestupkem.

20) Obnova řízení

Dotaz: Strážník městské policie vyřídil přestupek proti majetku uložením blokové pokuty. Následně byla podána žádost o povolení obnovy řízení pravomocně ukončeného uložením blokové pokuty. Který správní orgán je příslušný rozhodnout o žádosti o povolení obnovy řízení?

Odpověď: O žádosti o povolení obnovy řízení rozhoduje podle § 100 odst. 2 správního řádu správní orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni. V případech blokových pokut uložených za přestupky proti majetku strážníkem městské policie bylo v posledním stupni rozhodnuto městskou policií jako orgánem města ve smyslu § 1 odst. 1 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. Příslušným správním orgánem k rozhodnutí o žádosti o obnovu řízení pravomocně ukončeného městským strážníkem uložením blokové pokuty je tedy městská policie.

Pokud městská policie obnovu řízení povolí (vydá rozhodnutí o povolení obnovy řízení), pak v následující fázi, tj. v obnoveném řízení může městská policie uložit obviněnému pouze blokovou pokutu. Pokud nebudou podmínky pro uložení blokové pokuty splněny, postoupí městská policie spis příslušnému správnímu orgánu k projednání přestupku, tj. městskému úřadu nebo KKPP.

21) Přestupek proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích

Dotaz: Lze spáchat přestupek urážky na cti výrokem „cikánko jedna“?

Odpověď: Spáchání přestupku proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích (urážky na cti) dotazovaným výrokem nelze v konkrétním případě vyloučit.

22) Nahlížení do spisu podle § 38 správního řádu versus žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb.

Dotaz: Účastníci a jejich zástupci mají právo nahlížet do spisu, jiné osoby mohou nahlédnout do spisu, prokáží-li právní zájem nebo jiný vážný důvod a nebude-li tím porušeno právo některého z účastníků, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem. Lze na základě žádosti podané podle zákona č. 106/1999 Sb.

poskytnout informace ze spisu osobě, která nespadá do okruhu subjektů podle § 38 odst. 1, 2 správního řádu?

Odpověď: Ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. března 2008, č.j.: 3 As 13/2007-75, ti, kdo náleží do okruhu osob vymezených v § 38 správního řádu, mají nárok na v zásadě neomezený přístup do správního spisu, což ovšem nevylučuje obecné ústavní právo na přístup k informacím (čl. 17 odst. 1 Listiny) z tohoto spisu, které svědčí za podmínek upravených zákonem č. 106/1999 Sb. každé fyzické či právnické osobě (§ 3 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb.). Toto právo na informace může být, na rozdíl od práva účastníka řízení či jiné oprávněné osoby podle § 38 správního řádu, zcela nebo zčásti omezeno, a to z důvodů zákonem č. 106/1999 Sb. vymezených, v takovém případě ovšem platí, tak jako u každé jiné žádosti o informace, povinnost správního orgánu vydat o odepření těchto informací správní rozhodnutí, v němž budou tyto důvody konkrétně uvedeny. Zároveň je nutno respektovat § 12 zákona č. 106/1999 Sb., z něhož vyplývá, že případný důvod pro odepření poskytnutí pouze některých údajů uvedených např. na požadované listině nemůže být důvodem k odepření poskytnutí kopie celé této listiny, ale toliko důvodem k vyloučení právě těch údajů, na něž se zákonná výjimka z poskytování informací vztahuje. Pokud tedy takové listina obsahuje např. osobní údaje ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, je povinností správního orgánu, nejsou-li jiné zákonné důvody k jejímu odepření, kopii takové listiny žadateli o informace poskytnout, ovšem v anonymizované podobě, tedy v podobě, kde budou na listině uvedené osobní údaje znečitelněny.

Skutečnost, že o informaci ze spisu žádá osoba, která nespadá do okruhu subjektů podle § 38 odst. 1, 2 správního řádu a která by byla oprávněna k nahlédnutí do správního spisu a k pořizování výpisů z tohoto spisu, vůbec neznamená, že by byla vyloučena možnost požádat o poskytnutí informací (včetně kopií příslušných listin ze spisu) podle zákona č. 106/1999 Sb. Obě úpravy, tj. § 38 správního řádu a zákon č. 106/1999 Sb. vedle sebe ob stojí, neboť upravují odlišné situace, a to pro odlišný okruh oprávněných osob.

Z nejnovější soudní judikatury tedy plyne, že žádosti o poskytnutí informace z přestupkových spisů podané podle zákona č. 106/1999 Sb. je třeba vyřídit v režimu tohoto zákona (správní řád aplikaci zákona č. 106/1999 Sb. nevylučuje). O neposkytnutí informace je třeba vydat správní rozhodnutí, které se bude opírat o některý důvod neposkytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb.

23) Opatření proti nečinnosti

Dotaz: Odvolací správní orgán realizuje opatření proti nečinnosti podle § 80 odst. 1 písm. a) správního řádu, tj. přikáže prvostupňovému správnímu orgánu, aby ve věci konal. Jakou formu bude mít procesní úkon odvolacího správního orgánu? Vydává se usnesení?

Odpověď: Usnesení se nevydává, opatření proti nečinnosti podle § 80 odst. 1 písm. a) správního řádu se realizuje přípisem (viz § 76 odst. 1 správního řádu).

Příští konzultační den pro zpracovatele přestupkové agendy se bude konat **v úterý dne 9. září 2008 od 9.30 hodin** v budově A Ministerstva vnitra, náměstí Hrdinů 3, Praha 4, v zasedací místnosti č. 1.04.

JUDr. František Partík
zástupce vedoucí správního oddělení